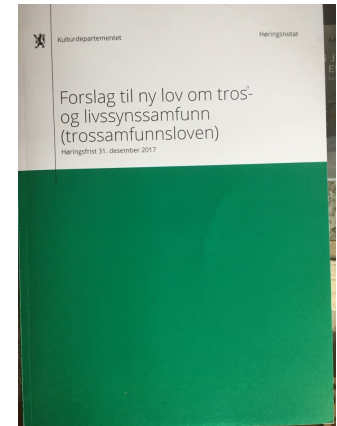

*Arbeidsgiver-
organisasjon for kirkelige
virksomheter*

Ny lov om tros og livssynssamfunn –

Høringsnotat fra Kulturdep av 25.september 2017

Innspill i Bergen 20. nov
Øystein Dahle, KA

En åpen livssynspolitisk situasjon – Regjeringens hovedsynspunkter

---

Hvorfor skal staten bry seg om tro- og livssyn?

- ➔ Viderefører premissene i Ståsettutvalget om et livssynspent samfunn og at staten skal føre en aktiv støttende tro- og livssynspolitikk

Hvorfor skal det offentlige finansiere tro og livssyn?

- ➔ Høringen gir en positiv omtale av tro/livssyns betydning og som et samfunnsgode som skal understøttes

Hva skal kreves for at tros- og livssynssamfunn får del i offentlig støtte?

- ➔ Skjerper kravene noe, men viderefører hovedlinjene.

Hvorfor egne lovregler og en egen finansieringsordning for Dnk?

- ➔ Staten har særskilte forventninger til Dnk, og § 16 i Grunnloven bekrefter et særlig forhold mellom staten og Dnk.
Ikke likhet – men likeverdighet?

Kritiske merknader om kap. 3 om Dnk

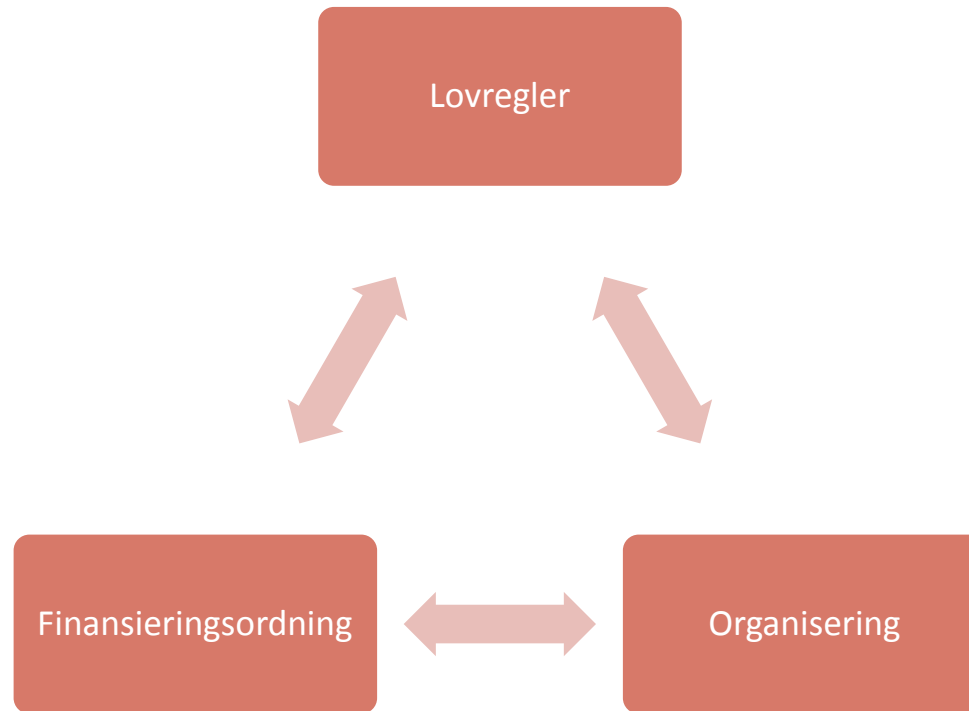
Støtte til hovedlinjene, men KAs kritikk skyldes:

1. Forslagene skaper usikkerhet om vesentlige forhold i Dnk når det gjelder arbeidsgiveransvar, byggforvaltning mv. Endringene er for store og omfattende, og Dnk er ikke tilstrekkelig forberedt:
Kirkemøtet i 2016: «Trinnvis utvikling av kirkeordningen for å sikre kontinuitet, stabilitet og bred kirkelig oppslutning om endringsforslagene»
2. Forslagene innebærer at staten endrer på vesentlige sider ved Den norske kirke – og disse endringene skaper ubalanse mellom lokalt og nasjonalt nivå. Svak rettslig bekreftelse på soknets grunnleggende karakter.
3. Svakere finansiell forpliktelse for stat og kommune.

«Alt henger sammen med alt»

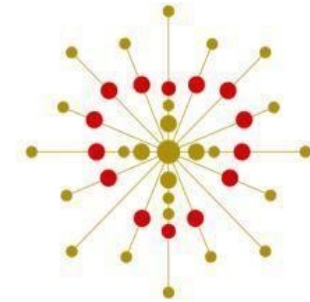

Finansiering – utfordringer

Kritiske elementer

- ◆ Færre formål omtales i lovtekst
- ◆ Trosopplæring/undervisning og lokalkirkelig administrasjon/ledelse rammes hardest
- ◆ Områder som har vært løftet fram i lov uten tydeligere forpliktelser, tas ut (diakoni, kirkemusikk, kontorstandard etc)
- ◆ Kirkebyggfinansieringens rettslige grunnlag svekkes

STØRST AV ALT

TROSOPPLÆRING I DEN NORSKE KIRKE

Reformene som ble borte??

Kommunal eller statlig finansiering?

Høringsforslaget har 2 alternativer, men det argumenteres tydelig for en hel statlig finansiering.

KA går klart inn for en fortsatt delt finansiering med både kommunal og statlig ansvar:

- ◆ Viderefører tilknytning kirke – kommune, bekrefter den lokalkirkelige forankringen
- ◆ Maktfordeling, mindre sentralisert økonomi
- ◆ Mindre økonomisk risiko med flere kilder

Hva vil kommunene si i høringen?

Hvorfor trengs egen lovgivning om Dnk?

- ◆ Den norske kirke er egen «særlovsregulert virksomhet»
- ◆ Vanskelig å finne en organisasjonsform som passer;
  - ◆ Er vi en forening, en stiftelse, noe annet?
- ◆ Den norske kirke har vært preget av en likevekt mellom
  - ◆ Lokalmenighetens selvstendighet (kongregasjonal)
  - ◆ Kirkemøtet overordnede rolle (synodal)
  - ◆ Biskopenes selvstendighet og en særlig prestatjeneste (episkopal)

Det er lovgivningen som i praksis har balansert og fordeler oppgaver/ansvar

Hva ville skje uten en lovgivning?

Omfanget av lover for Dnk

- ◆ KA gir tilslutning til at omfanget av lovbestemmelser kan reduseres
- ◆ Mer myndighet bør legges til Kirkemøtet

Men

- ◆ Kriteriene for hva som er tatt ut/blir stående er ikke tydelige
- ◆ Viktige konsekvensvurderinger mangler, hva er forskjellen på lovregulering og KM-regler?
- ◆ KA ønsker noen vesentlige bestemmelser når det gjelder soknet og soknets organer
- ◆ Flere elementer i dagens kirkelov kan beholdes inntil videre

Kirkemøtet fastsetter kirkens øvrige ordninger

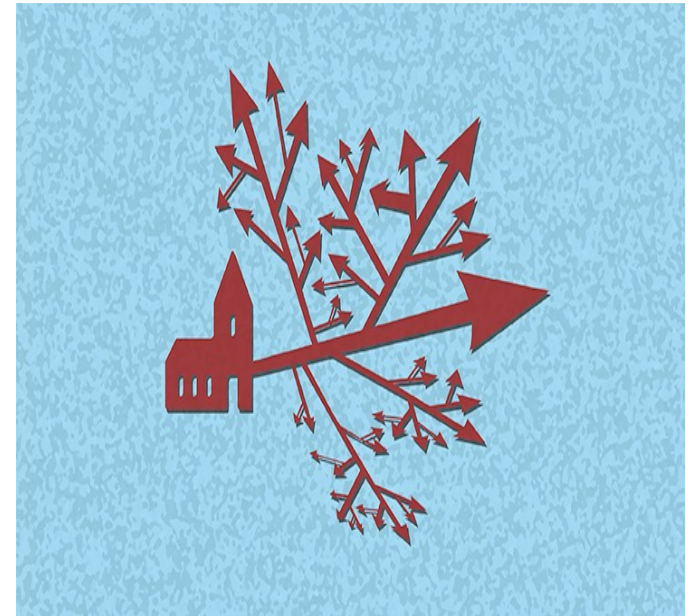

Soknene og Dnk

- ◆ Kirkemøtet har bedt KR om særlig utredning av forholdet mellom soknet og det nasjonale rettssubjektet
- ◆ Ikke ferdig utredet – eller høring
- ◆ Forslaget betyr at soknet må få alle sine oppgaver og ansvar gitt fra Kirkemøtet
- ◆ Forslaget til Kap 3 medfører at eksisterende balanse mellom lokalt – nasjonalt forrykkes i soknenes disfavør.
- ◆ Kritisk til at staten aktivt nå avgjør krevende interne forhold i Den norske kirke

---

Arbeidsgiverrelaterte spørsmål

- ◆ Utredning fra advokatfirmaet Hjort:
  - ◆ Fellesrådene har i dag en selvstendighet som arbeidsgiver og part for domstolene, selv om fellesrådet ikke er et eget rettssubjekter.
  - ◆ Dette er en særegen konstruksjon. At denne særegne konstruksjonen rettslig sett er akseptert, skyldes i stor grad at kirkeloven positivt tillegger arbeidsgiverfunksjonen til de kirkelige fellesrådene, jf. § 14.
  - ◆ Ved opphevelsen av denne bestemmelsen, vil det være vanskeligere å begrunne at et Kirkemøte-opprettet kirkelig fellesråd skal kunne opprettholde en slik særegen selvstendighet som arbeidsgiver, uten samtidig å være et eget rettssubjekt.
- ◆ Svekket rettslig grunnlag for at kirkelig fellesråd kan ha et samlet og selvstendig arbeidsgiveransvar på vegne av flere sokn
- ◆ Uavklarte konsekvenser særlig for 5000 fellesrådsansattes (flersokns) arbeidsforhold

Kirkebygg – eierskap og forvaltning

- ◆ KA avviser forslag til lovendring som medfører at soknet som kirkeeier kan fratras ansvar for kirkebyggforvaltningen
- ◆ Prinsipielt problematisk ut fra alminnelig forståelse av eiendomsretten
- ◆ Høringsnotatet legger opp mer sentralisert kirkebyggforvaltning.
- ◆ At små fellesråd/kommuner er dårligere i kirkevedlikehold, er ikke faglig dokumentert verken av Riksrevisjon eller KAs tilstandsrapporter
- ◆ Alternativet er å få på plass flere støttemiljøer/ systemer/tilskuddsordninger
- ◆ KA kritisk til at det ikke foreslås noen tilskuddsordninger til kirkevedlikehold

Foto: GD

Gravplass, kremasjon og gravferd

- ◆ Positivt at høringsnotatet foreslår å videreføre kirkens gravferdsmyndighet
- ◆ Uklokt å ikke identifisere ansvarlig organ i lov – viktig med klare rammer/stabilitet omkring offentlig gravplassforvaltning
- ◆ Fylkesmannen kan gis hjemmel til å fravike normalordning hvis kommunen ønsker det.
- ◆ Problematisk at kommunen kan fravike en hovedmodell uten innsigelser fra kirken

www.kirkesok.no

Likebehandling som mål

- ◆ Lovforslaget har økt likebehandling mellom Dnk og andre tros- og livssynssamfunn som målsetting
- ◆ En innebygd spenning mellom likebehandling og Grunnlovens § 16
- ◆ Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn: «*Alle tros- og livssynssamfunn må gis samme handlingsrom og muligheter til å utøve sin virksomhet og til å være aktive samfunnsaktører*»
- ◆ Det er ikke alltid likeverdighet sikres best gjennom lik behandling

---

Likebehandling - likeverdige

Det som er spesielt med Den norske kirke:

- ◆ Dnk har 6 ganger flere medlemmer enn alle de andre tros- /livssynssamfunn til sammen
- ◆ Dnk forvalter kirkebygg som har unike verdier og betydning ut over trossamfunn
- ◆ Vi er landsdekkende med et grunntilbud i alle 1200 sokn
- ◆ «Kulturell grunnmur» - særlig rolle som forvalter av kulturarv
- ◆ Forventninger fra staten: folkekirke, demokratisk, lokalt forankret
- ◆ Gravplassmyndighet

Til selve høringen

- ◆ Noen spørsmål er stilt på en krevende måte - som "fanger". Viktig å bruke kommentarfelt i tillegg
- ◆ Noen viktige spørsmål er ikke stilt. Gjelder særlig arbeidslivsrelaterte spørsmål. Men også myndighetsfordeling lokalt - nasjonalt.
- ◆ Vi anbefaler å føye til egen tekst på samlede synspunkter i siste åpne felt

